

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

DIAKÓNIA
ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK KÉPZÉSI PROGRAMJA

NAGYKŐRÖS, BUDAPEST 2019

Képzési és kimeneti követelmények

18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet

a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról

III. REFORMÁTUS HITÉLETI SZAKOK

1. DIAKÓNIA ALAPKÉPZÉSI SZAK

- 1. Az alapképzési szak megnevezése:** diakónia (Diaconal Studies)
- 2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**

végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat

szakképzettség: diakónus

a szakképzettség angol nyelvű megnevezése: Deacon

- 3. Képzési terület:** hitéleti
- 4. A képzési idő félévekben:** 7 félév
- 5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180 + 30 kredit

6. A képzés célja

Olyan diakónusok képzése, akik keresztyén értékekre támaszkodva, evangéliumi szellemben képesek a szűkséget szenvedő embertársaiknak testi, szociális, lelki és spirituális téren segítséget nyújtani. Felkészültek a társadalmi feszültségek okozta egyenlőtlenségek kezelésében közreműködni, együttműködve az önkormányzatok, a szociális, az egészségügyi ellátórendszerek különféle szakterületein munkálkodó szakemberekkel. Képesek az egyének, családok, gyülekezetek problémamegoldó képességének fejlesztésére, az egyének és közösségeik társadalmi integrációjának támogatására, a kívánatos együttműködés elősegítésére. Az alapfokozatot szerzetteknek lehetőségük nyílik a végzettségük és szakképzettségük szerinti elhelyezkedésre, illetve arra, hogy tanulmányaikat a képzés második ciklusában folytassák.

7. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez legalább egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

8. A képzés szempontjából lényeges más rendelkezések

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyházi felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezései, valamint a Magyarországi Református Egyház belső jogi szabályozója alapján a képzés tartalmát a Magyarországi Református Egyház Zsinata határozza meg.

DIAKÓNIA ALAPKÉPZÉSI (BA) SZAK református felekezeti képzési és kimeneti követelményei **MRE ZSINATI TANÁCS 2017. május 17. Dok.Zs.T.8**

1. Az alapképzési szak megnevezése:

diakónia – Diaconal Studies

2. Az alapképzési szak sajátos felekezeti megnevezése:

keresztyén szociális munka – Christian Social Work

3. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: diakónus
- a szakképzettség angol megnevezése: Deacon
- szakképzettség sajátos felekezeti megnevezése: keresztyén szociális munkás
- a szakképzettség sajátos felekezeti angol megnevezése: Christian Social Worker

4. Képzési terület: hitéleti

további képzési terület: társadalomtudomány

5. A szak jellege: hitéleti (nem egyházi alkalmazott) szak

6. A szak orientációja:

gyakorlatorientált (a gyakorlati jellegű ismeretszerzés aránya 60–70%)

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 762

8. A képzési idő félévekben: 7 (6+1) félév

9. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 210 (180 + 30) kredit

10. A belépés felekezeti kritériumai:

Keresztyén egyháztagság és elkötelezettség, általános tájékozottság a keresztyénség múltja, jelene és a bibliaismeret terén.

11. A belépés előtanulmányi kritériumai: Érettségi vizsga.

12. A szak képzési célja:

Az alapképzési szak célja olyan keresztyén szociális munkások (diakónusok) képzése, akik a keresztyén értékekre támaszkodva, evangéliumi szellemben, a szociális munkára vonatkozó globális alapelvek és alapvető módszerek birtokában képesek a szükségét szenvedő embertársaiknak, holisztikus szemléletben segítséget nyújtani. Felkészültek a társadalmi feszültségek okozta egyenlőtlenségek kezelésében közreműködni és képesek együttműködni interprofesszionális módon az állam, az önkormányzatok, az egyházak és a civil szervezetek szociális és egészségügyi intézményrendszerének különféle szakterületein munkálkodó szakemberekkel. A keresztyén szociális munkás olyan készségekkel és képességekkel bír, amely segíti őt az egyének, családok, gyülekezetek problémamegoldó képességének fejlesztésében, az egyének és közösségeik társadalmi integrációjának támogatásában, a kívánatos együttműködés elősegítésében. Az alapfokozatot szeretteknek lehetőségük nyílik a végzettségük és szakképzettségük szerinti elhelyezkedésre, illetve arra, hogy tanulmányaikat mesterképzésben folytassák. A képzés megfelel a szociális képzésekre vonatkozó hazai és nemzetközi szakmai elvárásoknak, illeszkedik az európai térség szociális és diakóniai szakképzettségeivel szemben támasztott követelményekhez.

13. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A keresztyén szociális munkás (diakónus)

a) tudása

- Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó teológiai, diakóniai, pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok és a szociális munkához tartozó fogalomkészletet.
- Ismerik, és felkészülten használják a szociális közigazgatás előírásait, dokumentációit, a szakmai információforrásokat, a korszerű technikai eszközrendszert és a szakmai protokollokat.
- Kompetens módon működnek közre az állami és az egyházi mikro- és makro-környezet közös érdekeltségen alapuló problémamegoldó tevékenységében.
- Ismeri és érti a társadalmi rendszer felépítését és az arra vonatkozó főbb elméleteket.
- Ismeri és érti a szociálpolitikai ellátórendszer felépítését, és működési módjait.
- Ismeri a Szentírás tanítását és keresztyén értékrend alapjait.
- Ismeri a keresztyén egyházak történetét, szociális ellátórendszerben betöltött hajdani és mai helyzetét, az egyházi fenntartású szociális ellátás főbb jellemzőit, egyházi szabályozóit.
- Ismeri saját és más segítő szakmák kompetenciaköreit.
- Ismeri az egyéni esetkezelés és a csoportokkal végzett szociális munka módszereit.
- Ismeri a közösség megismerésének közösségi alapú feltáró módszereit.
- Ismereteit illetően alkalmas a szakképzettségének megfelelő munkakör ellátására.

b) képességei

- Képes a konkrét társadalmi problémák lehetséges megoldási módszereinek feltárására, értékelésére.
- Képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a prevenció és a problémakezelés érdekében.
- Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat.
- Képes a Szentírás és a keresztyén értékek alapján a társadalmi és szociális problémákra evangéliumi válaszokat találni és kínálni másoknak.
- Képes a keresztyén értékeken alapuló segítségnyújtásra.
- Képes áttekinteni a kapcsolódó szakmai feladatokat.
- Képes a Szentírásra és a keresztyén értékekre alapozott segítő beszélgetés vezetésére, a konfliktuskezelésre és problémamegoldásra.
- Képes a Szentírás és a keresztyén értékek megfogalmazására, segítő beszélgetéseiben azok adekvát közvetítésére.
- Képes az értékelésre, és a legadekvátabb módszert kiválasztani a probléma kezelésére.

c) attitűdje

- Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra.

- Érzékeny a szolgáltatást igénybe vevő problémájára, és képes támogatni a szocializációs, életvezetési és mentálhigiénés nehézséggel küzdő klienseket a tanácsadások és szolgáltatások igénybevételében.
- Elkötelezett a keresztyén értékek mellett, igényli a gyülekezeti közösséget, az egyéni kegyesség alkalmait és a Szentírás útmutatását.
- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.
- Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra.
- Felkészültsége alapján alkalmas tanulmányai mesterszak keretében történő folytatására.
- Szakmai attitűd és magatartás terén rendelkezik olyan személyes tulajdonságokkal és alapvető szakmai segítői készségekkel, amelyek a személyes felelősséget és az egyéni döntéshozatalt is megkövetelő munkakörhöz szükségesek.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját minden körülmények között felelősen, a keresztyén etikai normákat, egyháza hitelveit és a szociális munka alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.
- Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.
- Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.
- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója.
- Hitéletének tudatos és felelős gondozója.
- Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

14. Az alapképzés jellemzői

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

Alapozó ismeretek: 30–40 kredit

teológia (bibliaismeret, egyház- és felekezeti ismeret, hitvallásismeret, egyháztörténet, etika), gyülekezeti ének, társadalomismeret, pszichológia, pedagógia, informatika

Szakmai törzsanyag: 90–110 kredit

diakonika, gyakorlati teológia, szakmai készség- és személyiségfejlesztő modul, társadalom- és szociálpolitika, jogi és igazgatási ismeretek, szociális ismeretek, szociológiai ismeretek, a szociális segítség elmélete és gyakorlata, egészségügyi ismeretek, speciális pszichológiai ismeretek

Szakmai gyakorlat: 55–70 kredit, ebből az összefüggő szakmai gyakorlat: 30 kredit.

Szabadon választható kredit: 12 kredit

Szakedolgozat: 10 kredit

15. A szak szakmai gyakorlatai:

- Kiscsoportos tantermi személyiség- és készségfejlesztés (legalább 120 tanórában).
- Kutatási gyakorlatok és a kapcsolódó szemináriumok.
- Rövid időtartamú terepgyakorlatok és a kapcsolódó gyakorlatkísérő szemináriumok.
- Keresztyén szociális munka (diakóniai) összefüggő szakmai gyakorlat: A felsőoktatási intézmény által szervezett vagy jóváhagyott összefüggő (egy féléves) szakmai gyakorlat és az ahhoz kapcsolódó kiscsoportos gyakorlatkísérő szeminárium. A gyakorlat egy intézményi diakóniai és egy gyülekezeti diakóniai részből áll. Az intézményi diakóniai gyakorlat időtartama

legalább 6 hét, s a Magyarországi Református Egyház által fenntartott, személyes szociális szolgáltatást nyújtó intézményben, tereptanár irányításával valósul meg. A gyülekezeti diakóniai gyakorlat időtartama legalább 6 hét, a hallgató egyházának az intézmény által jóváhagyott gyülekezetében valósul meg.

16. Az alapképzés ismeretinek ellenőrzési rendszere:

Szigorlatok:

- a) pszichológia szigorlat,
- b) jogszigorlat,
- c) teológia szigorlat.

Szakedolgozat:

keresztyén értékekre felépített diakóniai és/vagy társadalom- etikai és/vagy társadalompolitikai témában írt dolgozat elkészítése és megvédése

Záróvizsga:

- a) diakóniai ismeretkörökből összeállított tételsor alapján szóbeli vizsga,
- b) társadalomtudományi ismeretkörökből összeállított tételsor alapján szóbeli vizsga.

Az oklevél minősítése:

Az alábbi részterületek átlaga:

- a) szigorlatok átlageredménye,
- b) a szakedolgozat és védésének átlageredménye,
- c) a záróvizsga két részterületének átlageredménye.

17. Idegen nyelvi követelmény:

Az alapképzés megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

18. A képzés szempontjából lényeges más rendelkezések:

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyházi felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezései, valamint a Magyarországi Református Egyház felsőoktatásáról szóló 2014. évi V. törvény alapján a képzés tartalmát a Magyarországi Református Egyház Zsinata határozza meg.

A szak és szakképzettség sajátos felekezeti megnevezése mellett az oklevélben fel kell tüntetni az államilag kihirdetett képzési és kimeneti követelmények szerinti szak és szakképzettség megnevezést is.

A képzés tanterve

Alapozó / Szakmai törzs / Szakmai gyak	Tantárgynév	Kredit	Féléves elméleti óraszám	Féléves gyakorlati óraszám	Követelmény	Heti óraszám			félév	Előfeltétel
						E	GY	L		
I. félév		30	300	125						
Alapozó ismeretek	Tanulásmódszertan	2	30		É	0	2	0	1	
Alapozó ismeretek	Társadalomismeret I.	3	30		V	2	0	0	1	
Alapozó ismeretek	A szociális professzió alapjai	3	45		V	3	0	0	1	
Alapozó ismeretek	Segítői kommunikáció	3		30	É	0	2	0	1	
Alapozó ismeretek	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.	0		30	Ai	0	2	0	1	
Alapozó ismeretek	Pszichológiai alapismeretek - életkorok pszichológiája	3	45		V	3	0	0	1	
Alapozó ismeretek	Állampolgári és családjogi ismeretek	3	30		V	2	0	0	1	
Alapozó ismeretek	Egészségtan	2	30		É	0	2	0	1	
Szakmai törzsanyag	Diakóniatörténet	2	30		V	2	0	0	1	
Szakmai törzsanyag	Egyháztörténet I.	2	30		V	2	0	0	1	
Alapozó ismeretek	Gyülekezeti ének I.	2	30		É	2	0	0	1	
Szakmai gyakorlat	Szakmai gyakorlat I.	3		45	É				1	
Szakmai gyakorlat	Tevékenységek kísérő szeminárium I.	2		20	É	0	2	0	1	

Alapozó / Szakmai törzs / Szakmai gyak	Tantárgynév	Kredit	Féléves elméleti óraszám	Féléves gyakorlati óraszám	Követelmény	Heti óraszám			félév	Előfeltétel
						E	GY	L		
II. félév		30	300	120						
Alapozó ismeretek	Társadalomismeret II.	3	30		V	2	0	0	2	Társadalomismeret I.
Szakmai törzsanyag	Társadalom- és szociálpolitika I. (alapfogalmak)	3	30		V	2	0	0	2	
Szakmai törzsanyag	Szociális munka módszerei - egyéni	3	30		V	2	0	0	2	A szociális professzió alapjai
Szakmai törzsanyag	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.	0		30	Ai	0	2	0	2	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.
Szakmai törzsanyag	Személyiséglélektan	3	30		É	0	2	0	2	Pszichológiai alapismeretek - életkorok pszichológiája
Alapozó ismeretek	Az ápolás és gondozás elmélete, modelljei	2	30		É	0	2	0	2	Egészségtan
Szakmai törzsanyag	Gyermekvédelmi jog	3	30		V	2	0	0	2	Állampolgári és családjogi ismeretek
Szakmai törzsanyag	Ekléziasztika	2	30		É	0	2	0	2	
Alapozó ismeretek	Hitvallásismeret I.	2	30		V	2	0	0	2	
Alapozó ismeretek	Gyülekezeti ének II.	2	30		É	2	0	0	2	
Szakmai gyakorlat	Szakmai gyakorlat II.	3		60	É				2	Szakmai gyakorlat I. Tevékenységekísérő szeminárium I.
Szakmai törzsanyag	Egyháztörténet II.	2	30		V	2	0	0	2	Egyháztörténet I.
Szakmai gyakorlat	Tevékenységekísérő szeminárium II.	2		30	É	0	2	0	2	Szakmai gyakorlat I. Tevékenységekísérő szeminárium I.

Alapozó / Szakmai törzs / Szakmai gyak	Tantárgynév	Kredit	Féléves elméleti óraszám	Féléves gyakorlati óraszám	Követelmény	Heti óraszám			félév	Előfeltétel
						E	GY	L		
III. félév		30	285	135						
Alapozó ismeretek	Ószövetségi kortörténet és bevezetéstan I.	3	30		V	2	0	0	3	
Alapozó ismeretek	Újszövetségi kortörténet és bevezetéstan I.	3	30		V	2	0	0	3	
Szakmai törzsanyag	Társadalom- és szociálpolitika II. (szegénység és társadalmi kirekesztődés)	3	30		V	2	0	0	3	Társadalom- és szociálpolitika I. (alapfogalmak)
Szakmai törzsanyag	Szociális munka módszerei - csoport	3	30		V	2	0	0	3	A szociális professzió alapjai
Szakmai törzsanyag	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.	0		30	Ai	0	2	0	3	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.
Szakmai törzsanyag	Szociálpszichológia	3	30		É	0	2	0	3	Pszichológiai alapismeretek - életkorok pszichológiája
Szakmai törzsanyag	Szociális jog	3	30		V	2	0	0	3	Állampolgári és családjogi ismeretek
Szakmai törzsanyag	Pszichológia szigorlat	0			Sz	0	0	0	3	Pszichológiai alapismeretek - életkorok pszichológiája Személyiséglélektan
Szakmai törzsanyag	Gyógy- és fejlesztőpedagógia	2	30		V	2	0	0	3	
Szakmai törzsanyag	Hitvallásismeret II.	2	30		V	2	0	0	3	Hitvallásismeret I.
Szakmai törzsanyag	Speciális szükségletű csoportok I.	3	45		É	0	3	0	3	A szociális professzió alapjai
Szakmai gyakorlat	Szakmai gyakorlat III.	2		60	É				3	Szakmai gyakorlat II. Tevékenységek kísérő szeminárium II.
Szakmai gyakorlat	Tevékenységek kísérő szeminárium III.	1		15	É	0	1	0	3	Szakmai gyakorlat II. Tevékenységek kísérő szeminárium II.
Szabadon választható	Szabadon választható tárgy	2		30	É	0	2	0	3	

Alapozó / Szakmai törzs / Szakmai gyak	Tantárgynév	Kredit	Féléves elméleti óraszám	Féléves gyakorlati óraszám	Követelmény	Heti óraszám			félév	Előfeltétel
						E	GY	L		
IV. félév		30	300	120						
Szakmai törzsanyag	Ószövetségi kortörténet és bevezetéstán II.	3	30		V	0	2	0	4	Ószövetségi kortörténet és bevezetéstán I.
Szakmai törzsanyag	Újszövetségi kortörténet és bevezetéstán II.	3	30		V	0	2	0	4	Újszövetségi kortörténet és bevezetéstán I.
Szakmai törzsanyag	Szociális munka módszerei - közösségi	2	30		V	2	0	0	4	A szociális professzió alapjai
Szakmai törzsanyag	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning IV.	0		30	Ai	0	2	0	4	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.
Szakmai törzsanyag	Felnőttkori pszichopatológia	3	30		É	0	2	0	4	Pszichológia szigorlat
Szakmai törzsanyag	Jogszigorlat	0			Sz	0	0	0	4	Állampolgári és családjogi ismeretek Szociális jog Közigazgatási, munka és TB jog
Szakmai törzsanyag	Az ápolás és gondozás gyakorlata	2	30		É	0	2	0	4	Az ápolás és gondozás elmélete, modelljei
Szakmai törzsanyag	Közigazgatási, munka és TB jog	2	30		É	0	2	0	4	Állampolgári és családjogi ismeretek
Szakmai törzsanyag	Foglalkoztatásszervezés	2	30		É	0	2	0	4	
Szakmai törzsanyag	Teológiai etika	2	30		É	0	2	0	4	Hitvallásismeret II.
Szakmai törzsanyag	Gerontológia	2	30		É	0	2	0	4	
Szakmai törzsanyag	Társadalom- és szociálpolitika III. (gazdaság és szociálpolitika)	3	30		V	2	0	0	4	Társadalom- és szociálpolitika II. (szegénység és társadalmi irekesztődés)
Szakmai gyakorlat	Szakmai gyakorlat IV.	2		30	É	0	2	0	4	Szakmai gyakorlat III. Tevékenységek kísérő szeminárium III.
Szakmai gyakorlat	Tevékenységek kísérő szeminárium IV.	2		30	É	0	2	0	4	Szakmai gyakorlat III. Tevékenységek kísérő szeminárium III.
Szabadon választható	Szabadon választható tárgy	2		30	É	0	2	0	4	

Alapozó / Szakmai törzs / Szakmai gyakorlat	Tantárgynév	Kredit	Féléves elméleti óraszám	Féléves gyakorlati óraszám	Követelmény	Heti óraszám			félév	Előfeltétel
						E	GY	L		
V. félév		30	270	180						
Szakmai törzsanyag	Keresztyén alapú segítői tevékenység	3	30		V	2	0	0	5	
Szakmai törzsanyag	Társadalom- és szociálpolitika IV. (Mai magyar szociálpolitika)	3	30		V	2	0	0	5	Társadalom- és szociálpolitika III. (gazdaság és szociálpolitika)
Szakmai törzsanyag	Valláslélektan	3	30		É	0	2	0	5	Pszichológia szigorlat
Szakmai törzsanyag	Diakonika és a diakónia munkaformái	3	30		V	2	0	0	5	Diakóniatörténet
Szakmai törzsanyag	Felekezetiismeret	2	30		É	0	2	0	5	Pszichológia szigorlat
Szakmai törzsanyag	Lelkigondozás	3	45		V	3	0	0	5	
Szakmai gyakorlat	Szakmai gyakorlat V.	3		45	É	0	3	0	5	Szakmai gyakorlat IV. Tevékenységekísérő szeminárium IV.
Szakmai gyakorlat	Tevékenységekísérő szeminárium V.	2		30	É	0	2	0	5	Szakmai gyakorlat IV. Tevékenységekísérő szeminárium IV.
Szakedglozat	Szakedglozati munka I.	0		30	Ai	0	4	0	5	
Szakmai törzsanyag	Gyermekjólét, gyermekvédelem	3	45	45	É	0	2	0	5	Jogszigorlat
Szakmai törzsanyag	Bibliakör-vezetés	2	30		É	0	2	0	7	Ószövetségi kortörténet és bevezéstan II. Újszövetségi kortörténet és bevezéstan II.
Szakmai törzsanyag	Teológiai szigorlat	0			Sz	0	0	0	5	Ószövetségi kortörténet és bevezéstan II. Újszövetségi kortörténet és bevezéstan II. Hitvallásismeret II. Teológiai etika
Szabadon választható	Szabadon választható tárgy	3		30	É	0	2	0	5	

Alapozó / Szakmai törzs / Szakmai gyak	Tantárgynév	Kredit	Féléves elméleti óraszám	Féléves gyakorlati óraszám	Követelmény	Heti óraszám			félév	Előfeltétel
						E	GY	L		
VI. félév		30	0	630						
Szakmai gyakorlat	Összefüggő szakmai gyakorlat I.	15		225	É				6	Szakmai gyakorlat V. Tevékenységekísérő szeminárium V. Jogszigorlat Teológiai szigorlat Pszichológia szigorlat Szakmai készség-és személyiségfejlesztő trning IV.
Szakmai gyakorlat	Összefüggő szakmai gyakorlat II.	15		225	É				6	Szakmai gyakorlat V. Tevékenységekísérő szeminárium V. Jogszigorlat Teológiai szigorlat Pszichológia szigorlat Szakmai készség-és személyiségfejlesztő trning IV.
Szakmai gyakorlat	Gyakorlatkísérés	0		30	Ai				6	Szakmai gyakorlat V. Tevékenységekísérő szeminárium V. Jogszigorlat Teológiai szigorlat Pszichológia szigorlat Szakmai készség-és személyiségfejlesztő trning IV.
Szakmai gyakorlat	Gyakorlatzáró tréning	0		30	Ai				6	Szakmai gyakorlat V. Tevékenységekísérő szeminárium V. Jogszigorlat Teológiai szigorlat Pszichológia szigorlat Szakmai készség-és személyiségfejlesztő trning IV..
Szakedolgozat	Szakedolgozati munka II.	0		120	Ai	0	8	0	6	Szakedolgozati munka I.

Alapozó / Szakmai törzs / Szakmai gyak	Tantárgynév	Kredit	Féléves elméleti óraszám	Féléves gyakorlati óraszám	Követelmény	Heti óraszám			félév	Előfeltétel
						E	GY	L		
VII. félév		30	150	255						
Szakmai törzsanyag	Diakóniai menedzsment	2	30		É	0	2	0	7	Diakonika és a diakónia munkaformái
Szakmai törzsanyag	Diakónia az oktatási intézményben	2	30		É	0	2	0	5	Diakonika és a diakónia munkaformái
Szakmai gyakorlat	Esetfeldolgozó szeminárium	3		45	É	0	4	0	7	Összefüggő szakmai gyakorlat I. Összefüggő szakmai gyakorlat II. Gyakorlatkísérés Gyakorlatzáró tréning
Szakmai törzsanyag	Speciális szükségletű csoportok II.	3	30		É	0	2	0	7	Speciális szükségletű csoportok I.
Szakmai törzsanyag	Gyülekezeti ének III.	2	30		É	2	0	0	7	
Szakmai törzsanyag	Egyház és társadalom	3	30		É	2	0	0	7	Társadalom- és szociálpolitika IV. (Mai magyar szociálpolitika)
Szakmai törzsanyag	Diakónia záróvizsga felkészítő	0		15	Ai	0	1	0	7	
Szakedglozat	Szakedglozati munka III.	0		120	Ai	0	8	0	7	Szakedglozati munka II.
Szakedglozat	Szakedglozat	10		szakedglozat		0	0	0	7	Szakedglozati munka II.
Szabadon választható	Szabadon választható tárgy	3		45	É	0	3	0	7	
Szabadon választható	Szabadon választható tárgy	2		30	É	0	2	0	7	
Összesen		210	1605	1565						

Tantárgyleírások

			TANULÁSMÓDSZERTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg a felsőoktatás által támasztott követelményeket és a felsőoktatás sajátosságait. Fontos, hogy ismerje saját képességeit, motiváltságát, korábban elsajátított tanulási stílusát. A hallgató a félév során támpontot kap az önálló tanulási tervek elkészítéséhez, a hatékony tanuláshoz és a számonkéréseken való sikeres helytálláshoz.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A félév első felében a kurzus hallgatói megismerik a felsőoktatás követelményeit és sajátos tanulási feladatait. Elmélyül önismeretük a tanulási motivációikról, tanulási szokásaikról és tanulási stílusukról, valamint olyan technikákkal ismerkednek meg, amelyek lehetővé teszik számukra a hatékonyabb ismeretszerzést. Ezt követően a tudomány műveléséhez szükséges elméleti és gyakorlati készségekkel, a tudományos munka alapvető szabályaival ismerkednek meg, elsajátítják, hogy a tudományos írás során melyek az alapvető kritériumok. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban gyakorlati tapasztalatokra tesznek szert a tudományos munkát megelőző anyaggyűjtés során alkalmazható könyvtárhasználati módszerekről.</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A szemináriumokon való rendszeres részvétel (a vonatkozó egyetemi ill. kari szabályzat szerint). A kurzus értékelése évközi jegy formájában történik, melyet az órán kiadott szemináriumi feladatok, a szemináriumi dolgozat (portfólió) valamint annak prezentálása együttesen alkotja.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bárdossy Ildikó: <i>A kritikai gondolkodás fejlesztése: Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei</i>. Pécs – Budapest, Pécsi Tudományegyetem, 2002. ☐ Eco, Umberto: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> Budapest, Kairosz Kiadó, 2006. ☐ Gaskó Krisztina: <i>Hatékony tanulás</i>. Budapest, Bölcsész Konzorcium, 2006. ISBN: 963-9724-04-1 ☐ Havasréti József: <i>A tudományos írásmű</i>. Pécs, Pécsi Tudományegyetem, 2006. ISBN: 963-970-430-x ☐ Metzsig, Werner – Schuster, Martin: <i>Tanuljunk meg tanulni! A tanulási stratégiák hatékony alkalmazásának módszerei</i>. Budapest, Medicina, 2003. ISBN: 963-242-797-1 					

		TÁRSADALOMISMERET I.			
Tantárgy felelőse		Tárgyfelvételi előfeltétel			Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgatók megismerjék a szociológiai összefüggések alapjait, összefüggésrendszerét.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A kurzuson az emberi magatartás társadalmi szabályozásának alapelemeire mutatunk rá. Vizsgáljuk a viselkedést szabályzó eszközöket (normák, szerepek stb.), az ezeket megteremtő és ezekkel élő társadalmi egységeket (a párból kiindulva a csoporton és rétegen át az osztályig), valamint az így kialakult folyamatokat (szocializáció, társadalmi kontroll stb.). A hallgatók így építik fel a társadalom működési szabályszerűségeiről kialakított ismereteiket, s képesek lesznek a munkájuk feltételeit és körülményeit meghatározó társadalmi folyamatok alaposabb vizsgálatára</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morel Gyula: Szociológia. OMC Bécs, 1989., Semmelweis Egyetem, 2007. • Popper, Karl: „A társadalomtudományok logikája” 279-301.o. in: Papp Zsolt (szerk.): Tény, érték, ideológia. Budapest, Gondolat, 1976 					

			TÁRSADALOMISMERET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Társadalomismeret I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
2	30	2			
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A Társadalomismeret I-ben elsajátított alapfogalmak rendszerszemléletére építve a hallgatók tovább bővítik társadalomtudományi ismereteiket a szociológia elméleteinek és egyes területeinek megismerésével.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A szociológia elméletek közt foglalkozunk a szociológia klasszikusainak – úgymint Durkheim, Marx és Weber munkásságával –, valamint a konfliktuselmélet, funkcionalizmus, interakcionista irányzat, racionális választás és posztmodernizmus képviselőinek gondolataival. Természetesen bemutatásra kerül a feminista irányzat is. Külön hangsúly kerül azokra a részekre (pl. családszociológia, társadalmi egyenlőtlenségek), amelyek későbbi foglalkozásuk szempontjából különös jelentőséggel bírnak. Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					
SZAKIRODALOM: Giddens, Anthony: <i>Szociológia</i> . Budapest, Osiris, 2008. ISBN: 978-963-389-984-7 Popper, Karl: „A társadalomtudományok logikája” 279-301.o. in Papp Zsolt (szerk.): <i>Tény, érték, ideológia</i> . Budapest, Gondolat, 1976. ISBN: 963-280-262-4 Sárkány Péter: <i>Szociálpedagógiai elméletek</i> . Budapest, Jel, 2011. ISBN:978-615-5147-07-4 Bodor Péter (szerk.): <i>Szavak, képek, jelentés. Kvalitatív olvasókönyv</i> . Budapest, L’Harmattan, 2013. ISBN: 978-963-236-646-3					

			A SZOCIÁLIS PROFESSZIÓ ALAPJAI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók szerezzenek alapvető ismereteket a szociális professzió és részei (szociális munka, szociálpedagógia, szociokulturális animáció, diakónia) természetéről, céljáról, értékeiről, társadalmi funkciójáról, intézményrendszeréről. Ismerjék meg a szakmai alapfogalmakat, etikát, gyakorolják a szakmai nyelvezet használatát, alapozzák meg szakmai identitásukat.

A tantárgy a szociális segítségnyújtás körébe tartozó tantárgyak első (alapozó) egysége.

Ebből következően a cél az, hogy a hallgatók megismerkedjenek a szociális segítő tevékenység általános és részei sajátos alapvető céljaival, alapelveivel, a szociális szakember segítségnyújtási lehetőségeivel (s ezek határaival), a szociális professzió szemléletmódjával (értékpreferenciáival) és leggyakrabban alkalmazott módszereivel.

A tantárgy oktatásának további célja, hogy a hallgatók úgy sajátítsák el az általános szociális munka alapvető ismeretanyagát, hogy arra építve a későbbiekben eredményesen tudják feldolgozni az erre épülő módszertani tantárgyak és gyakorlatok tartalmait.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- a szociális segítséget indokló egyéni, csoportos és társadalmi helyzetek,
- a szociális professzió általános jellemzői, részeinek története, szemléletmódja, sajátosságai,
- az intézményes segítség,
- a szakmai segítői szerep,
- interprofesszionális,
- a szociális munka etikai kódexe.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az aláírás feltétele: referátum tartása a félév során, az oktató által megadott témák valamelyikéről.

Szóbeli vizsga: a hallgató a tantárgy témaköréhez tartozó – általa javasolt és az oktató által elfogadott – témában házidolgozatot készít, és csoportos vizsga keretében bemutat, megválaszolva az oktató által előzetesen feltett kérdéseket is, továbbá részt vesz a hallgatótársak prezentációinak megvitatásában

SZAKIRODALOM:

- Bányai Emőke (vál. és szerk., 2011): A globalizáció kihívásai: Új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában. Elektronikus tankönyv, ELTE TáTK, <https://tatk.elte.hu/e-tananyagok> (Letöltés: 2019. április 24.)
- Temesváry Zsolt (2018): A szociális munka és a szociálpedagógia modern elméletei. SZOSZAK Nonprofit Kft, Budapest
- A szociális munka etikai kódexe (2016), *Párbeszéd, 2.* <http://parbeszed.lib.unideb.hu/megjelent/html/577cef76c8670> (Letöltés: 2017. április 20.)
- Müller, C. Wolfgang: *Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá?* Budapest, T-Twins, 1992. ISBN: 963-7977- 22-8
- Pik Katalin: *A szociális munka története Magyarországon (1817-1990).* Budapest, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 2001. ISBN: 963-00-8873-8

			SEGÍTŐI KOMMUNIKÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a verbális és nem verbális kommunikáció összetevőit, megjelenési formáit, és ezek alkalmazásának lehetőségeit a szakmai tevékenység végzése során. A segítői kommunikációra épülő gyakorlatok és feladatok lehetőséget adnak a hallgatóknak arra, hogy elsajátítsák azokat az ismereteket, melyeket mind tanulmányaik során (szakmai tréningek, esszék megírása), mind hivatásuk gyakorlása közben jól hasznosíthatnak. Az egyes elméleti részekhez kapcsolódó gyakorlati feladatok elvégzésével jártasságot szerezhetnek a segítő kommunikáció legfontosabb területein. Cél továbbá a hallgatók kommunikációelméleti ismereteinek bővítése, az írásbeli kommunikáció erősítése, ezek szakmai tevékenység során való tudatos alkalmazása. Készüljenek fel érzelmi állapotuk minél pontosabb észlelésére, hogy azt a segítő kapcsolataikban jól tudják használni.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kurzus során a hallgatók az alapvető kommunikációs ismeretekre építve megismerkednek a segítő kommunikáció fő jellemzőivel, céljával, alkalmazásának alapvető szabályaival. • A hallgatók megismerkednek a segítő kommunikáció rogersi alapelveivel, alkalmazási szabályaival. • Sérülékenység és ellenálló képesség, kockázati tényezők és védőfaktorok. • Krízisek a különböző tudományok nézőpontjából – krízisintervenció a szociális professziókban, a szociális szakember kompetenciája a kríziskezelésben. • Könnyen érthető kommunikáció. • Szakemberek szereplése a tömegtájékoztatásban. <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az évközi jegyet az órai feladatokban való részvétel és a házi feladatok minősége határozza meg.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rogers, Carl: <i>Valakivé válni. A személyiség születése.</i> Budapest, EDGE 2000, 2014. ISBN:978- 963-9760-25-7 • Pease, Allan – Pease, Barbara: <i>A testbeszéd enciklopédiája.</i> Budapest, Park, 2015. ISBN: 978-963- 355-060-1 • Terestyéni Tamás: <i>Kommunikációelmélet – A testbeszédtől az internetig.</i> Budapest, Akti-Tipotex, 2006. ISBN: 963-9664-24-3 					

			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tréning az **egyén és a csapat együttes fejlesztésére** koncentrálnak, valamint segíti az új hallgatók egyetemi közösségbe való integrálását. Élménypedagógiai és önismereti feladatokkal fejleszti a hallgatók önismeretét, a munkatársak közötti kommunikációt, és erősíti az évfolyamon belüli csoportkohéziót. Az **önismeret mélyítése elengedhetetlen a segítő hivatásban, a tréning technika lehetőséget nyújt**, hogy a hallgatók számára, hogy megismerjék önmagukat és, ezáltal az egyetemi és egyéb **munkája hatékonyabbá, hitelesebbé válhasson.**

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- **Kompetencia fejlesztés:** Ismeri más segítő szakmák kompetenciaköreit, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre
- **Kommunikáció:** Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.
- **Szociális tükör** Képes a visszajelzés fogadására, adására és ezek integrálására.
- **Közösségépítés:** Közösségbe való beilleszkedés, új közösség formálása, jobb együttműködést és csapatmunkát tanuljanak, jobban megismerjék egymást és össze csiszolódnak, ezáltal hatékonyabban működő csapattá válnak. Kialakuljon egy megtartó közeg.
- **Önismeret fejlesztése:** Önismeret mélyítése, melyen keresztül a hallgató megismeri és elfogadja erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, nehézségeit és melyekre alapozva az egyetemi és egyéb munkája hatékonyabbá válhat, továbbfejlődhet.
- **Szakmai alkalmasság:** A tréningek további célja, hogy felmérje és visszajelzést adjon a hallgatók számára a szociális szakmai alkalmasságát illetően

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartama alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréningek visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréningek felkérhetik a tréning elhagyására. Ilyen esetben a tréninget meg kell ismételni.

SZAKIRODALOM:

Bakos István, Gulácsi Ildikó: Játéktár www.echonetwork.hu

Berne, Eric: Emberi játszmák. Gondolat, Budapest, 1984, (teljes kötet)

Forgas, Joseph P.: A társas érintkezés pszichológiája, Gondolat, Budapest, 1989

Freud, Anna (1996): Az én és az elhárító mechanizmusok. Párbeszéd könyvek, Budapest 29-56. p. ISBN 963-7976-11-6

Lengyel Zsuzsanna (2002): Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest 4. fejezet ISBN 978-963-379-183-7

Rogers, Carl (2010): Valakivé válni. EDGE 2000, Budapest 410.p. ISBN 978-963-910-401-3

Aronson, Elliot (2008): A társas lény. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN 978-963-058-628-3

Goleman, Daniel (2010): Társas intelligencia. Nyitott Könyvműhely, Budapest ISBN 978-963-310-034-9

Csíkszentmihályi Mihály(2007): A fejlődés útjai. Nyitott Könyvműhely, Budapest ISBN 978-963-9725-15-7

Schulz Von Thun, Friedemann (2012): A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Háttér Kiadó, Budapest ISBN 978-615-5124-06-8

SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING II.					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A második tréning célja a kommunikációs készségek fejlesztése, az egyén kommunikációs képességeinek, illetve azoknak a tulajdonságainak a tudatosítása és fejlesztése, amelyek a hatékony kommunikációt megalapozzák. Célunk, hogy a hallgatók figyelmét ráirányítsák a saját kommunikatív viselkedésükre, így elősegítve annak tudatosítását. A tudatos kommunikáció révén a hallgató felismerheti és elfogadhatja kommunikációjából eredő erősségeit, gyengeségeit, valamint felismerheti a maga fejlesztendő területeit, kommunikációját illetően. A tréningek további célja, hogy felmérje és visszajelzést adjon a hallgatók számára a szociális szakmai alkalmasságát illetően.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erőszakmentes, együttműködő kommunikáció kialakítása: Az erőszakmentes kommunikációnak két alap képességre épít: empátia, (vagyis a másakra való együttérző odafigyelés), a másik pedig az őszinte önkifejezés. Erőszak mentes kommunikáció gyakorlásához szükséges elsajátítandó készségek: a megfigyelés, az érzések tudatosítása és kifejezése, a szükséglet megfogalmazás és a kérés. • Címkézés és minősítés mentes kommunikáció megtapasztalása és elsajátítása. • Én közlés : Az én-üzenet sajátos eszköz annak kifejezésére, hogy a beszélő miként viszonyul az adott problémához. Ennek a képességnek a fejlesztése, segít abban, hogyan fejezzük ki egyes szám első személyben, nyíltan a problémákat, anélkül, hogy minősítenénk vagy lezárnánk a kommunikációt. • Kommunikációs sémák felismerés és azok kezelése. • Asszertív kommunikáció: Az asszertív (méltányos érdekérvényesítő) kommunikációs technikák elsajátítása nagyon fontos, hiszen ennek a készségnek az alkalmazás lehetővé teszi, az egyén számára, hogy magabiztosan tudjon megnyilvánulni érzelmileg nehéz szituációban is, úgy, hogy önmaga és minden résztvevő fél igényeit szem előtt tartja a probléma kezelésében anélkül, hogy passzív vagy agresszív lenne. • Érveléstechnika: érveléstechnikai segít, abban, hogyan közelítsünk meg egy problémát és hogyan interpretáljuk azokat. Hatékony alkalmazásával, képessé válunk a problémákat több oldalról megközelíteni, megértően és máshogy fogjuk megítélni azt, amit bizonyos szituációk közvetítenek és ezáltal hitelesen tudjuk kommunikálni mások, valamint saját érdekeinket. • Visszajelzés adása és fogadása A hatékony visszajelzés adása fontos segítői kompetencia, a visszajelzés alkalmazásával a segítő létrehoz egy biztonságos kommunikációs légkört , ahol a kliens úgy érzi, hogy tiszteletben tartják a személyét, a véleményét és szabadon elmondhatja gondolatait, érzéseit. A visszajelzés, mint eszköz, része annak a tanulási folyamatnak, amely során a kliens egyre közelebb kerül céljaihoz. • Segítő kommunikáció kialakítása (bizalmi légkör megteremtése, pozitív megerősítés használata, kommunikációt zavaró tényezők kiszűrése). <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét. 2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása. 					

3. A trénerek visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a trénerek felkérhetik a tréning elhagyására. Ilyen esetben a tréninget meg kell ismételni.

SZAKIRODALOM:

- Kommunikáció és konfliktusok kezelése a munkahelyen, Mészáros Aranka (SZERK.), ELTE Eötvös Kiadó Kft., 2007 ISBN: 978-963-463-947-3
- Thomas Gordon: Vezetői Eredményesség Tréning. Stúdium Effektíve, Budapest, 1996. ISBN: 963-82-79-001
- Dr. Marshall B. Rosenberg (2005): Így is lehet nevelni és tanítani. Agykontroll Kft., Budapest ISBN: 978-963-7491-03-0
- Rogers, Carl R. (2006): Valakivé válni. Edge 2000 Kiadó, Budapest ISBN: 978-963-2104-01-3
- Berne, Eric: Emberi játszmák. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3
- Griffin, Emory: Bevezetés a kommunikációelméletbe. Budapest, Harmat Kiadó, 2003. ISBN: 978-963- 9148-52-9

SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING III.					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A harmadik tréning célja a **konfliktuskezeléssel** összefüggő készségek fejlesztése, a konfliktuskezelési technikák gyakorlati megismerése és elsajátítása. A tréning segít a hallgatók konfliktuskezelő készségeinek fejlesztésében az interperszonális konfliktusok hatékony kezelésében, a konfliktusok konstruktív megoldását nehezítő érzelmek felismerésében, ezek viselkedést befolyásoló hatásának csökkentésében. A tréning során mentálisan felkészítjük a hallgatókat a szakmai gyakorlatuk során felmerülő konfliktushelyzetekre, valamint visszajelzést kapnak a hallgatók a szociális szakmai alkalmasságukat illetően.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK

A **konfliktus kezelő stratégiák** felismerése és fejlesztése.

- A **problémamegoldó** konfliktuskezelő stratégia gyakorlása: Problémamegoldó vagy más néven együttműködő konfliktuskezelési stratégia során a cél mindkét fél számára kielégítő megoldás megkeresése. A gyakorlatban ez a konfliktus okainak feltárását, megértését, és ennek figyelembe vételével kreatív megoldását jelenti
- A **kompromisszumkereső** konfliktuskezelési stratégia ismerete és alkalmazása. Ennél a konfliktuskezelési stratégiánál, a felek számára kölcsönösen elfogadható megoldás kialakítása a cél. Ennek során mindkét fél lemond bizonyos igényeiről, így a megoldás csak részben elégeti ki azokat.
- A **konfliktus fajtáinak, típusainak, eszkalációjának** felismerése és kezelése és a beavatkozás módjának idejének azonosítása.
- **Tranzakcioanalízis és az én állapotok** megismerése és azok hatásai a konfliktusokban.
- A **szubmiszív és agresszív** viselkedés felismerése, okainak feltérképezése és kezelése.
- Ismerkedés a **közvetítői kommunikációval, viselkedéssel.**

ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréner visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréner felkérhetik a tréning

SZAKIRODALOM:

Szekszárdi Júlia (2001): A konfliktuskezelés gyakorlata. Új Pedagógiai Szemle, 51. évf. 5. sz. 86–1037
 Lovas Zsuzsa – Herczog Mária (1999): Mediáció avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. Múzsák Kiadó Kft., Budapest.
 Thomas, K. W. (1976): Conflict and conflict management. In: Dunnette MD (ed.): Handbook of Industrial and Organizational Psychology. Rand McNally, Chicago
 Cseh-Szombathy László (1994): A konfliktus fogalma. In: Györyné Beregszászi Sára – Sz. Balogh Mária (szerk.): Feszültség és konfliktusok az iskolában. Szöveggyűjtemény. KLTE, Debrecen, 8-31.
 Schulz Von Thun, Friedemann: *A kommunikáció zavarai és feloldásuk*. Budapest, Háttér Kiadó, 2012. ISBN: 978-615-5124-06-8

			SZAKMAI KÉSZSÉG ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A negyedik tréning célja a komplex segítői folyamatok tudatosítása, szakmai készségek fejlesztése, kompetenciahatárok beazonosítása, **egyéni szakmai pozicionálás elérése**, szakmai identitás megfogalmazása. A résztvevők önismeretének gyarapítása, pszichológiai kultúrájának fejlesztése révén szeretné, a hallgatókat segíteni a hitelesebb, érettebb segítő identitás kialakításának elősegítésére, a célzott önismereti munka iránti igény elmélyítésére.

A hallgatók a tréning során a szakmai nyelvezet gyakorlásával, szituációs játékokkal és egyéb helyzetgyakorlatok mentén próbálják meg beazonosítani az egyéni szakmai határaikat.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- **Szakmai pozicionálás és szakmai önértékelés:** Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását. Szociális terület kiválasztása.
- **Kompetenciafogalma** magában foglalja a segítő szakember azon tudását, tapasztalatait, személyes adottságait, - tehát [készségek](#) és [képessegek](#) együttesét jelenti - amelyek segítségével a segítő szakember hitelesen tud jelen lenni és segíteni.
- **Felelősség** (szakmai, személyes), mint fogalom.
- A **kiégés** megelőzését célzó technikák bemutatása
- A hallgatói tréning csoport lezárása és a **szakmai team megerősítése, építése.**

ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK:

1. Az tréningen való aktív részvétel és a tréning teljes időtartalma alatti kötelező jelenlét.
2. A tréningek csoportszabályainak mindenkor betartása.
3. A tréner visszajelzése és döntése alapján, amennyiben valaki olyan állapotban jelenik meg, hogy nem alkalmas a csoportszabályok betartására, az aktív részvételre, vagy viselkedésével hátráltatja, akadályozza társait az egyéni fejlődésben vagy a csoport egészének a munkáját, abban az esetben a hallgató tantárgyi aláírása megtagadható. Ebben az esetben a tréner felkérheti a tréning

Szakirodalom:

Feuer Mária: *Humán szakosok gyakorlati kézikönyve*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2011. ISBN: 978 963 05 9015 0
 Kiss Enikő-Sz. Makó Hajnalka (szerk.): *Mentálhigiéne és segítő hivatás. Fejezetek az elmélet és a gyakorlat területeiről*. Pécs, Pannónia Könyvek, 2013. ISBN: 9789639893764
 A *Család, Gyermek, Ifjúság, az Esély*, ill. a *Kapocs* c. folyóiratban megjelent esetleírások, www.csagyi.hu, www.esely.org, <http://ncsszi.hu/kiadvanyok>

			PSZICHOLÓGIAI ALAPISMERETEK - ÉLETKOROK PSZICHOLÓGIÁJA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentke zési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az alapvető személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és az intervenciós lehetőségeket. A tantárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai, segítő tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók klienscentrikus szemléletének, pedagógiai és segítő képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a szociálpedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön-és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók megismerjék az alapvető pszichológiai fogalmakat és folyamatokat, az adott életkorok pszichés dimenzióit. További feladat a pszichológiai alapszókincs kialakítása, ezek értéke és használata. A tantárggyal kapcsolatos olyan attitűd kialakítása, amely segíti őket későbbi önművelődésükben, a pszichológiai jellegű információk iránti érdeklődésükben. Tájékozódjanak a mentális működés folyamataiban. Ismereteik birtokában képesek legyenek az emberi személyiség összetevőinek és viselkedésének értelmezésére</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atkinson, Richard–Hilgard, Ernest–Smith, Edward–Nolen, Susan (szerk.): <i>Pszichológia</i>. Budapest, Osiris-Századvég Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3 • Carver, Charles S.–Scheier, Michael F.: <i>Személyiségpszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-709-2 • Berne, Eric: <i>Emberi játszmák</i>. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3 • Csányi Vilmos: <i>Az emberi természet. Humánetológia</i>. Budapest, Vince Kiadó, 2003. ISBN: 978-963-919-225-6 					

			SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Pszichológiai alapismeretek - életkorok pszichológiája		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a személyiséglélektanban jelen levő alapvető megközelítési módokkal, a személyiség felépítésére, működésére, vizsgálatára és alakítására vonatkozó elméletekkel. Szerezzenek tapasztalatot a segítő foglalkozásokban használható pszichológiai eszközökkel.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Korszerű, tudományos igényű pszichológiai ismeretek nyújtásával toleráns, empatikus pszichológiai szemléletmód formálása. A hallgatók ismerjék meg a tematikában felsorolt személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és az intervenciók lehetőségeit. A tárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai, segítő tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai és segítő képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön-és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atkinson, Richard–Hilgard, Ernest–Smith, Edward–Nolen, Susan (szerk.): <i>Pszichológia</i>. Budapest, Osiris-Századvég Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3 • Carver, Charles S.–Scheier, Michael F.: <i>Személyiségpszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-709-2 • Berne, Eric: <i>Emberi játszmák</i>. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3 • Csányi Vilmos: <i>Az emberi természet. Humánológia</i>. Budapest, Vince Kiadó, 2003. ISBN: 978-963-919-225-6 					

			SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a szociálpszichológia által vizsgált főbb területekkel. Tudatosuljanak a társas folyamatokhoz, csoportjelenségekhez és mások észleléshez, megítéléséhez köthető pszichológiai szabályszerűségek, s ezen tudás birtokában képesek legyenek a köznapi események szociálpszichológiai szemléletű elemzésére. A tanultak mélyebb feldolgozása révén szerezzenek olyan jártasságot az interakciók elemzésében, amelyet szociális szakemberként a későbbiekben is hasznosítani tudnak.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A pedagógiai szociálpszichológia alapvető ismereteinek, kutatási irányzatainak és vizsgálati módszereinek a bemutatása. Elméleti és gyakorlati ismeretek szerzése a pedagógiai fejlesztési folyamatokban alkalmazható társas szempontok érvényesítéséről. Kooperatív technikák alkalmazása, hogy a különféle pedagógiai szakterületet tanuló hallgatók között pozitív kapcsolatok alakuljanak ki. További cél, hogy tréninggyakorlatok, referátumok alkalmazásával, a kooperatív technikák egyes feladatainak végrehajtásával kialakítható és megerősíthető legyen bennük az integrációs (inkluziós) szemlélet</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atkinson, Richard: <i>Pszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3 • Cole, Michael-Cole, Sheila: <i>Fejlődéslélektan</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-473-5 • Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett (szerk.): <i>Általános Pszichológia 3. Nyelv, tudat, gondolkodás</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-389-920-5 • Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett (szerk.): <i>Általános pszichológia 1. - Észlelés és figyelem</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2007. ISBN: 978-963-389-918-2 • Keményné Pálffy Katalin: <i>Alapozó pszichológia</i>. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt, 2006. ISBN: 963-19-5879-5 					

			ÁLLAMPOLGÁRI ÉS CSALÁDJOGI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus alapvető célkitűzése, hogy alapozó eligazodást nyújtson az állampolgári jogok és a családjog intézményrendszerében és részletesen vizsgálja a hazai alkotmányos és családjogi rendszer egyes elemeit.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A tárgy két nagyobb blokkra oszlik: az alkotmányfejlődés főbb történeti tendenciái, a magyar alkotmányfejlődés főbb irányvonalai, az igazságszolgáltatás szervezetrendszere, a képviselői szervek jogállása, valamint az emberi jogok, a családjog (pl. házasság; családi jogállás; örökbefogadás; rokonság; szülői felügyelet; gyámság) témakörét tárgyalja</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 2011. évi CX. törvény a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról 2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról 1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 2011. évi CXCIX. törvény a közszolgálati tisztviselőkről 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról</p>					

			SZOCIÁLIS JOG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			Állampolgári és családjogi ismeretek		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus alapvető célkitűzése, hogy általános, alapozó eligazodást nyújtson a szociális jog intézményrendszerében és részletesen vizsgálja a hazai szociális rendszer egyes elemeit.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 2011. évi CX. törvény a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról 2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról 1993. évi III. törvény a szociális ellátásokról 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 2011. évi CXCIX. törvény a közszolgálati tisztviselőkről 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hoffman István: <i>Bevezetés a szociális jogba</i>, ELTE Eötvös kiadó, Budapest, (2015) Juhász Gábor és Tausz Katalin: <i>Szociális jog</i>, ELTE TáTK, Budapest, (2012) Juhász Gábor: <i>Államcélok, paradigmaváltás és aktuálpolitikai alkotmányozás. a szociális jogok védelme az alaptörvényben</i>, Esély, 2015/1 (tanulmány) 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról, 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól 					

			KÖZIGAZGATÁSI, MUNKA- ÉS TB. JOG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
A kurzus alapvető célkitűzése, hogy általános, alapozó eligazodást nyújtson a közigazgatási, munka- és TB jog rendszerében és részletesen vizsgálja ezen jogi alrendszerek egyes elemeit.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
Joganyag:					
2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról					
2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról					
2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.)					
2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről					
1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról					
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről					
Félévközi számonkérés módja és értékelése:					
Írásbeli vizsga az órai anyagok és a szakirodalom alapján.					
SZAKIRODALOM:					
☐ Dr. Horváth István: <i>Az új munka törvénykönyve. Értelmezés és alkalmazás a gyakorlatban.</i> (Második, átdolgozott kiadás), 2012. ISBN: 978-615-5085-03-1					
☐ Dr. Bednár Dezső: <i>Munkajogi és társadalombiztosítási alapismeretek.</i> Budapest, ATALANTA Üzleti Szakközépiskola, 2013.					
☐ www.nemokap.hu/jogi/cd/19_munkajogi_es_tarsadalombiztositasi_alapismeretek.pdf					
☐ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)					
☐ www.nemokap.hu (Letöltés: 2017. április 20.)					

			EGYHÁZTÖRTÉNET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A keresztyénség kezdettől fogva, majd az ókor és középkor, de különösen a reformáció korában számos példaképet állít a hallgatók elé, valamint a leendő tanítványaik elé. Katechetikai szempontokat szem előtt tartva foglalkozunk az egyháztörténet fontosabb eseményeivel. A történelem eseményeivel párhuzamosan láttatjuk az egyház történetének alakulását, egészséges történet szemléletet kialakítva. Az egyháztörténet kevésbé dicsőséges korszakait úgy szeretné ez a tantárgy bemutatni, mint a bűnbánatra és alázatra tanító időket, melyek a megújulás szükségességét hozzák magukkal és példázzák.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hittanoktatók számára két féléves anyagrész.

A tematika igyekszik az egyháztörténet fejezeteiből azokat kiemelni és előtérbe helyezni, amelyek a Református Pedagógiai Intézet által kiadott, 7. osztályosok számára készült tanmenet tartalmaz. Az egyetemes egyháztörténet keretén belül az egyház kialakulásának folyamatát kísérjük figyelemmel a történelmi háttérrel figyelembe véve. Az egyház életének küzdelmes útját követjük a megalakulás, üldözések, államvallássá válás folyamatán át, a keresztyén ókor és középkor eseményein keresztül. A fontosabb szerzetesrendekre és az egyház tanfejlődésére egyaránt kitérünk. Az ókori teológusok munkái közül kiemelkedik Augusztinus munkássága, amelyre nagyobb figyelmet szentelünk, mert a reformátorok egészen az ő teológiájáig nyúlnak vissza. Az egyház életében fontosabb szerepet betöltő események és személyek által a reformációt előkészítő eseményekre tér át a tematika. A humanizmus és reneszánsz szerepe valamint az előreformátorok tevékenysége szintén hangsúlyt kap. Református intézmény lévén és a Kálvin év jegyében a reformációra különösen nagy figyelmet szentel a tematika. Áttekinti a reformáció főbb irányait, a reformátorok teológiáját. Az ellenreformáció eseményei kapcsán tisztelet ébred bennünk hithőseink kitartását látva. A felvilágosodás és a hozzá kapcsolódó szellemi irányzatok megismertetésével eljut a modern kor egyháziasságához. A múlt század egyháztörténetének fontosabb állomásai, az ökumenizmus, a II. világháború egyházra gyakorolt hatásával is foglalkozik. Áttekintést ad a világban élő református egyházakról.

A diakónusok és kántorok kevésbé részletes csak egy féléven keresztül tanulják, ezért az áttekintés, mint a hittanoktatóknál és nem tartalmaz katechetikai vonatkozásokat.

SZAKIRODALOM:

- Egyháztörténet I-II. Szerk. Tóth-Kása István- Tőkéczi László- Ladányi Sándor- Papp Kornél. Magyarországi Református Egyház Pedagógiai Intézete, Bp. 1998.
- Jos Colijn: Egyetemes egyháztörténet Sárospatak, 1996.
- Adorjányi Géza: Az egyháztörténet kézikönyve, Bp.1975
- A kezdetektől a reformációig Szerk. Dienes Dénes- Misák Marianna Sárospatak, 2007.
- A reformáció Szerk. Dienes Dénes Sárospatak 2008.
- Révész Imre- Segesváry Lajos: Egyháztörténelem I-II.

			EGYHÁZTÖRTÉNET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A keresztyénség felvételétől kezdve a tematika áttekintést ad hazánk vallási viszonyairól, és ezzel igyekszik a hallgatókban kialakítani történelmi ismereteikre építve egy összefoglaló képet a magyarság egyházi életének főbb eseményeiről. Különösen a reformáció korából állít olyan személyiségeket a hallgató és jövődöbéli diákjai elé, akik tudásukkal, hitükkel, tehetségükkel hozzájárultak a magyarság szellemi, lelki felemelkedéséhez. A történelmi, irodalmi, zenei párhuzamok segítségével mélyüljenek el az ismeretek, és élményszerű legyen az oktatás. Ugyanakkora levéltári és egyéb egyháztörténeti források használatában legyenek otthonosak a hallgatók. Az ellenreformáció időszakából hithősök példáján keresztül erőt meríthetnek az élet és hit küzdelmeihez. Katechetikai szempontokat szem előtt tartva foglalkozunk a magyar egyháztörténet fontosabb eseményeivel.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A keresztyénség felvételétől kezdve a tematika áttekintést ad hazánk vallási viszonyairól, és ezzel igyekszik a hallgatókban kialakítani történelmi ismereteikre építve egy összefoglaló képet a magyarság egyházi életének főbb eseményeiről. Különösen a reformáció korából állít olyan személyiségeket a hallgató és jövődöbéli diákjai elé, akik tudásukkal, hitükkel, tehetségükkel hozzájárultak a magyarság szellemi, lelki felemelkedéséhez. A történelmi, irodalmi, zenei párhuzamok segítségével mélyüljenek el az ismeretek, és élményszerű legyen az oktatás. Ugyanakkora levéltári és egyéb egyháztörténeti források használatában legyenek otthonosak a hallgatók. Az ellenreformáció időszakából hithősök példáján keresztül erőt meríthetnek az élet és hit küzdelmeihez. Katechetikai szempontokat szem előtt tartva foglalkozunk a magyar egyháztörténet fontosabb eseményeivel.

Hittanoktatók számára:

A tematika igyekszik a magyar egyháztörténet fejezeteiből azokat kiemelni és előtérbe helyezni, amelyek a Református Pedagógiai Intézet által kiadott, 7. osztályosok számára készült tanmenet tartalmaz. Az egyetemes egyháztörténetben tanultakra építve megláthatják a hallgatók, hogy azok az események, amelyek Európában történtek, miként hatnak a magyarországi egyházi életre. A magyarság történetének rövid áttekintése után a magyarországi reformáció részletes feldolgozása történik. A reformáció megjelenés, terjedése, irányzatai, hatása a közművelődésre mind helyet kapnak az oktatásban. Minden korhoz tartozóan áttekintjük az egyházi irodalom főbb képviselőit. Minden félévben több „kötelező olvasmányt” jelölök ki, melyek az anyaghoz kapcsolódó személyek műveiből választhatók ki. Pl. Az első részhez ajánlottam Kocsi Csörgő Bálint: Kösziklán épült ház ostroma, vagy Károly Gáspár: Két könyv vagy Skarica Máté: Szegedi kis István című könyvéből egyet választani, a második részhez Bod Péter: Szent Hilárius című könyvét választottam, amelyet a hallgatókkal együtt dolgozunk fel. A harmadik részhez ajánlottam: Makkai Sándor: Holt tenger című, igaz történeten alapuló regényét.

A tematika harmadik része áll hozzánk korban a legközelebb és talán éppen ezért a legnehezebb rész. Fontosnak tartom, hogy múzeumba, levéltárba látogassunk el közösen. Tavaly a Ráday Múzeumban jártunk Kecskeméten és ugyancsak Kecskeméten láttuk az Árva Bethlen Katáról szóló előadást, az „Újrakezdő” címmel. Ennél a tárgynál is külön kitérünk arra, hogy hogyan és mit tanítsunk a 7. osztályosoknak magyar egyháztörténetből. Milyen módszerrel és ráhangolással dolgozzunk, az elmélyítést hogyan valósítsuk meg, mely énekeket javasoljuk.

A diákonusok és kántorok kevésbé részletesen csak egy féléven keresztül tanulják ezt a tantárgylemelet.

SZAKIRODALOM:

- Egyháztörténet I-II. Szerk. Tóth-Kása István- Tökéczi László- Ladányi Sándor- Papp Kornél. Magyarországi Református Egyház Pedagógiai Intézet Bp. 1998.
- Bucsay Mihály: A protestantizmus története Magyarországon 1521-1945
- Bíró-Bucsay –Tóth-Varga: A Magyar Református Egyház története
- A Magyarországi Református Egyház története 1918-1990 Szerk. Barcza József, Dienes Dénes, Sárospatak 1999.

- Győri L. János: A magyar reformáció irodalmi hagyományai
- Adalékok a Magyarországi Református Egyházban az 1956-1957-es esztendőben történetekhez Szerk. Dr. Ladányi Sándor Bp. 2006.
- Ég, de meg nem emésztetik – Szabó Imre a Budapesti Református Egyházmegye első esperese – Naplók 1914-1954

			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA I. (ALAPFOGALMAK)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
<p>A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a szociálpolitikai főbb fogalmi rendszerét és tudjanak tájékozódni a következő fogalmi körökben: szabadság és biztonság, generációk közti és a társadalmi szolidaritás, jóléti újraelosztás, igazságosság, állampolgáriság és az ezzel járó jogok fejlődése. A szociálpolitika szinterei, célcsoportjai és eszközei. A szegénypolitika – szociálpolitika – társadalompolitika összefüggései és eltérései. A gazdaság és szociálpolitika egymásra utaltsága. A szociálpolitika szereplői - jóléti pluralizmus. Alapelvek és értékek a szociálpolitikában.</p>					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. A társadalompolitika és a szociálpolitika fogalma 2. A szociálpolitika vázlatos története 3. Értékek a modern szociálpolitikában 4. A jóléti állam kialakulása, típusai 5. Piac és redisztribúció 6. A szociálpolitikai technikák és alapelvek 1. 7. A szociálpolitikai technikák és alapelvek 2. 8. A jövedelmek eloszlása és újraelosztása 9. Szegénység és segélyezés 10. A szociálpolitika szinterei 11. A szociálpolitika intézményei 12. Ismétlés, konzultáció 					
Félévközi számonkérés módja és értékelése:					
<p>Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján. Az aláírás megszerzésének feltétele egy szódolgozat sikeres teljesítése.</p>					
SZAKIRODALOM:					
<p>Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai, Hilscher Rezső Egyesület, 1994. Ferge - Lévai (szerk.): A jóléti állam; ELTE-Twins, 1991. különösen az alábbi tanulmányok: Philippe Gumpłowicz: Köz- vagy magánjótékonyosság (195-203) Gota-Esping Andersen: Mi a jóléti állam? (116-134) Titmuss: A jólét társadalmi megoszlása: reflexiók a méltányosság kérdéséről (86-97) Peter Townsend: Szegénység-elméletek (183-194) Titmuss: Szociálpolitika és gazdasági haladás (239-249) Hilscher Rezső: A szociálpolitika lényege, feladata és irányai; IN Esély pp 40-45</p>					

			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA II. (SZEGÉNYSÉG ÉS TÁRSADALMI KIREKESZTŐDÉS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
A kurzus célja, hogy a hallgatók tisztában legyenek a mai magyar szociális ellátórendszer felépítésével, szereplőivel, illetve az elmúlt évek jelentős átalakítási irányjaival.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
A kurzus során megvizsgáljuk a mai magyar főbb szociális jogszabályokat: az 1993. évi III. ún. "szociális" törvényt, az 1/2000-es SzCsM rendeletet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, valamint különböző települések szociális rendeleteit. A szegénység fogalma és a szegénységelméletek, mérési módszerei. A segélyezés, mint a szociálpolitika egyik eszköze. A szociálpolitika és jövedelemelosztás fogalma.					
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.					
SZAKIRODALOM:					
Ferge Zsuzsa: <i>Magyar társadalom- és szociálpolitika 1990-2015</i> . Budapest, Osiris, 2017. ISBN: 978-963-1993:III. tv a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról					
1/2000-es SzCsM rendeletet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről					
Ferge Zsuzsa (1998): Szociális törvénykezés a rendszerváltás óta; IN: Esély 1998/3 (3-23. o.)					
Kopasz Marianna – Gábos András (2018): A szociális segélyezési rendszer 2015. márciusi átalakításának hatása a települési önkormányzatok magatartására ; IN: TÁRKI Társadalmi Ríport					
Kováts Bence: Rezsitámogatás - csökkentés. Az új lakásfenntartási célú támogatások vizsgálata 31 önkormányzat példáján; IN: Esély 2015/6 (pp. 29-61)					
Mózer Péter (2016): Az önkormányzati segélyezés alapvonásai 2015-ben; IN: TÁRKI Szociálpolitikai monitoring tanulmányok http://old.tarki.hu/hu/news/2016/kitekint/szocpol/20160823_szocpol_monitoring_5_mozer.pdf					
Mózer Péter - Tausz Katalin - Varga Attila (2015): A segélyezési rendszer változásai; IN: Esély 2015/3 (pp. 43-67)					
Tausz Katalin (2017): Segélyezés; IN: Ferge Zsuzsa (szerk): <i>Magyar Társadalom- és Szociálpolitika 1990-2015</i> ; Osiris Kiadó, Budapest (pp. 310-335)					
Velkey Gábor (2017): Központi állam és önkormányzatok; IN: Ferge Zsuzsa (szerk): <i>Magyar Társadalom- és Szociálpolitika 1990-2015</i> ; Osiris Kiadó, Budapest (pp. 125-139)					

			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA III. (GAZDASÁG ÉS SZOCIÁLPOLITIKA)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a mai magyar szociálpolitika egyes területeinek működését, az ellátórendszer intézményeinek szabályozását, valamint a szociális ellátások elméleti hátterét.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgatók megismerik a társadalom- és szociálpolitika egyes működési területeit és legyenek képesek eligazodni az egyes területeken belül. A munkanélkülieket ellátó szociális gondoskodás célja, feladata, értékei. A társadalombiztosítás rendszere, finanszírozása, típusai. Reformok, és dilemmák. Az időskorúakra vonatkozó szociális szolgáltatások. Az ellátórendszert és működésével kapcsolatos problémák. A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a szociálpolitika legfőbb fogalmait és összefüggéseit. A szükségletek fogalma, a szociálpolitika szerepe a szükségletek kielégítésében. A jóléti állam kialakulása, típusai és jellemzői. A jóléti állam átalakulása és válsága. A szubszidiaritás elve a szociálpolitikában, A szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikai azonosságai és eltérései – szerepük a munkanélküliség kezelésében. A munkanélkülieket ellátó rendszer struktúrája, feladatai és jellemzői. A kurzus során a hallgatók feltérképezik a szegénypolitika – szociálpolitika – társadalompolitika összefüggéseit és eltéréseit.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga az órai anyagok és a szakirodalom alapján.

SZAKIRODALOM:

Atkinson et al (2018): Alapjövedelem; IN: Esély 4. szám, pp 3-27.

Csoba Judit (2014): Szolgáltatás vagy társadalmi kontroll?; IN: Esély 3. szám, pp. 3-23.
http://esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_1-1_Csoba_szolgaltatas_vagy.pdf

Egervári Ágnes: Idősgondozás – kérdőjelek és felkiáltójelek; IN: Esély 2013/4; pp. 107-118;
http://esely.org/kiadvanyok/2013_4/egervari.pdf

Ferge Zsuzsa: *Vágányok és vakvágányok a társadalompolitikában*. Budapest, L'Harmattan, 2012. ISBN: 978-963-236-556-5

Koltai Luca (2018): A közfoglalkoztatás hatása a helyi gazdaságra, helyi társadalomra – Vezetői összefoglaló (1-19. o.);
http://hetfa.hu/wp-content/uploads/2018/11/BM_k%C3%B6zfoglalkoztat%C3%A1s_Tanulm%C3%A1ny_20180928-merged.pdf

Kováts Bence (2015): Rezsitámogatás-csökkentés. Az új lakásfenntartási célú települési támogatások vizsgálata 31 önkormányzat példáján; IN: Esély 6. szám, pp. 29-51; http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_6/2015-6_2-1_Kovats_Rezsitamogatas-csokkentés.pdf

Szabó Lajos (2013): Idősellátás kérdőjelekkel; IN: Esély 2013/4 pp. 87-98;
http://www.esely.org/kiadvanyok/2013_4/szabol.pdf

			TÁRSADALOM ÉS SZOCIÁLPOLITIKA IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Ismerje meg a hallgató a magyar államháztartás alrendszereit, a szociálpolitikai intézmény- és intézkedési rendszert; a szociálpolitika finanszírozását és szabályozását, ideértve a non-profit finanszírozási modellt; a szociális munkás lehetőségeit és kötelezettségeit a szociális döntés- előkészítésben.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A szociális intézmények működtetésének szabályai és dokumentációs rendszere. A szociális ellátások finanszírozása. Szociális intézmények létrehozása.</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Csoba Judit (2014): Szolgáltatás vagy társadalmi kontroll? <i>Esély</i>, 25. évfolyam, 3. szám (2014), 3- 23. http://esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_1-1_Csoba_szolgaltatas_vagy.pdf (Letöltés: 2017. április 20.) Virág Tünde: Közfoglalkoztatás és idősgondozás - szegénységre adott válaszok egy alföldi kisvárosban és tanyavilágban. <i>Esély</i>, 25. évfolyam, 1. szám (2014), 45-63. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_1/virag.pdf (Letöltés: 2017. április 20.) Ferge Zsuzsa: <i>Magyar társadalom- és szociálpolitika 1990-2015</i>. Budapest, Osiris, 2017. ISBN: 978-963-276-283-8 Giflo H. Péter – Szentkatolnay Miklós: A szociális intézmények férőhelykiváltása. Módszertani támogatás. <i>Szociálpolitikai Szemle</i>, 3. évfolyam, 1-2. Szám, 2017, 187-193. 1993:III. törvény a szociális ellátásokról 1/2000 SZCSM rendelet</p>					

			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - EGYÉNI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy általános célja a hallgatók felkészítése a szakma gyakorlatára a klienseknek, mint egyéneknek nyújtott segítő tevékenység alapvető eljárás módjainak, módszereinek megismertetésével. A hallgatók kompetenciájának fejlesztése az esetmunka módszereinek alkalmazásában.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az egyéni esetmunkához kapcsolódó elméletek (rendszer szemléletű, konstruktív, narratív megközelítés) megismerése és néhány módszer tantermi körülmények között történő szimulálása. Az egyéni esetmunka folyamatának kiemelt pontjai, a probléma-megoldó modell és kritikája, krízis-elméletek. Az első interjú, felmérési módszerek, a megállapodás jelentősége. A változás értékelése, a szerződés módosítása, nyomonkövetés – ennek gyakorlása esetrészletek, filmrészletek segítségével. Etikai dilemmák, a kötelezett kliens problémájának áttekintése gyakorlati esetek elemzésével.</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Fehér Boróka: A narratív segítő beszélgetés. <i>Esély</i>, 21. évfolyam, 3. szám (2010) 66-88.o http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_3/04feher.indd.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Bányai Emőke (vál. és szerk., 2011): A globalizáció kihívásai: Új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában. Elektronikus tankönyv, ELTE TáTK, https://tatk.elte.hu/e-tananyagok (Letöltés: 2019. április 24.) Temesváry Zsolt (2018): <i>A szociális munka és a szociálpedagógia modern elméletei</i>. SZOSZAK Nonprofit Kft, Budapest Soós Zsolt (2018): Szociális esetmunka. Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetemi Kiadó (2018), ISBN: 9789633187111</p>					

			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - CSOPORT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tárgy lehetőséget nyújt a hallgatóknak megismerkedni azokkal a csoporttípusokkal, amelyekkel munkájuk során találkozhatnak – akár, mint csoporttagok, akár, mint csoportvezetők. Elméleti és módszertani alapvetések mellett a különböző csoporthelyzetek, csoportokban alkalmazható gyakorlatok demonstrálását is célul tűzi ki a kurzus. A hallgatók szerezzenek alapvető ismereteket a szociális problémák megoldásának csoport szintű lehetőségeiről, és a csoportdinamika és csoportfolyamatok problémamegoldásban való felhasználási lehetőségeiről. A kurzus keretében a hallgatóknak lehetőségük nyílik az elmélet során hallott eszközök, technikák védett körülmények közötti kipróbálására, hogy ezzel váljanak képessé ezek későbbi gyakorlati alkalmazására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Csoport munka története, helye a szociális munkában • Lewin és a csoportdinamika • A csoportok típusai • A csoport, mint dinamikus rendszer • A csoport működési keretei • A csoport formális és informális struktúrája, szociometria • Normák, szabályok, szerepek a csoportban • Énidentitás – csoportidentitás • Csoportokkal végzett szociális munka 					
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga az órán elhangzottak és a szakirodalom alapján.</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Hegyesi Gábor - Kozma Judit - Szilvási Léna - Talyigás Katalin (szerk.): <i>A szociális munka elmélete és gyakorlata</i>, 4. kötet, Szociális munka csoportokkal. Budapest, Wesley János Kiadó, 2006. ISBN: 963- 87181-5-3 Aronson, E.: <i>A társas lény</i>. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1998. ISBN: 963-224-276-9 Németh László: Szociális munka csoportokkal, in Kozma Judit (szerk.): <i>Kézikönyv szociális munkásoknak</i>. Budapest, Szociális Szakmai Szövetség, 2002. ISBN: 963-00-9972-1 Pataki Éva: <i>Szociális munka csoportokkal</i>. Debrecen, Szociotéka, 2010. ISBN: 978-963-473-437-6 Popper Péter: <i>A csoport-pszichoterápia elméleti és gyakorlati kérdései</i>. Bp., 1984. Akadémiai Rudas János: <i>Delfi örökösei</i>. Budapest, Gondolat, 1990. ISBN: 963-282-272-2 Nagy Ádám –Bodor Tamás – Domokos Tamás – Schád László: <i>Ifjúságügy</i>. Budapest, Enigma 2001 Kiadó, 2014. ISBN: 978-963-89861-0-8</p>					

			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - KÖZÖSSÉGI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A közösségi munka alapvető fogalomkészletének, a különböző elméletek kritikai értelmezések megismerése és a közösségi munkára vonatkozó saját elképzelések kialakítása.

A közösségi módszerek alkalmazási körének, indikációinak megismerése, a szakmai eszközkészlet egyenértékű, magabiztosan alkalmazott elemeként való birtoklása.

A közösségi munka gyakorlásához szükséges készségekben a saját készségszint fejlesztése és a fejlesztési szükséglet felmérésére való készség kialakítása. Elemző és tervező készség a közösségi munkával kapcsolatban.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A szociális eset-, csoport és közösségi munka
- A közösségi munkás szerepei
- Szükségletek és potenciálok felmérése a közösségi munkában, részvételi akciókutatás
- Közösségi munka mint projekt
- Tervezés a közösségi munkában
- Önszerveződés és támogatása
- Képzés a közösségi munkában
- Közösségi médiumok
- Közösségi tervezés a település- és térségfejlesztésben
- Hazai és nemzetközi innovációk, programok
- Érdekképviselet
- A közösségi munka sajátos etikai dimenziói

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az aláírás feltétele: referátum tartása a félév során, az oktató által megadott témák valamelyikéről.

Szóbeli vizsga: a hallgató a tantárgy témaköréhez tartozó – általa javasolt és az oktató által elfogadott – témában házidolgozatot készít, és csoportos vizsga keretében bemutat, megválaszolva az oktató által előzetesen feltett kérdéseket is, továbbá részt vesz a hallgatótársak prezentációinak megvitatásában.

SZAKIRODALOM:

- Reynolds, Vikki: *Az igazságosság - a közösségi munka fenntarthatósága érdekében*. ELTE TáTK, 2012, elektronikus kiadvány
- http://tat.k.elte.hu/file/Az_igazsagossag.pdf (Letöltés: 2017. április 20.)
- Gosztonyi Géza (szerk.): *A szociális munka elmélete és gyakorlata III. kötet – Közösségi szociális munka*. Budapest, 2004.
- Budai István – Nári Márta (szerk.): *Közösségi munka – Társadalmi bevonás – Integráció (Szövegvűjtemény)*. Győr, Széchenyi István Egyetem, 2011. ISBN: 978-963-7175-59-6
- Sebály Bernadett – Vojnitovszki Bálint: *A hatalom társadalmi vagy a társadalom hatalma? A közöösségszervezés alapjai*. Budapest, Napvilág Kiadó, 2016. ISBN: 978-963-338-393-3
- Varga A. Tamás – Vercseg Ilona: *Közöösségfejlesztés*. Budapest, Magyar Művelődési Intézet, 1998. ISBN: 963-651-414-3

Arapovics Mária és Vercseg Ilona (szerkesztők) (2017): *Közöösségfejlesztés módszertani útmutató*. Budapest,

Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ NMI Művelődési Intézet Nonprofit
Közhasznú Kft. Országos Széchényi Könyvtár http://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/csk_utmutato_kozossegfejlesztes_online_20170331-1.pdf

			EKLÉZIASZTIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

Á TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tanegységet közösen hallgatják a hitéleti szakok képzéseiben résztvevők. A stúdium alapos és rendszerezett ismereteket ad a Magyarországi Református Egyház szolgálatáról, felépítéséről, hogy az egyházi szolgálatra készülők szolgálatuk kontextusáról és aspektusairól kellő ismeretekkel rendelkezzenek. Az Ekléziasztika gyakorlati teológiai diszciplína, amely alapvetően nem az egyház bibliai/biblikus és rendszeres teológiai értelmezésével, hanem empirikus bemutatásával foglalkozik.

Á TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Az ekléziasztika helye és feladata
2. Az egyház valósága és aspektusai; az egyház definíciója/definíciói
3. A Magyarországi Református Egyház életének alapjai, öröksége és helyzete
4. A Magyarországi és Magyar Református Egyház szervezete
5. A Magyar Református Egyház (2009. május 22.); a magyar ajkú reformátusság a Kárpát-medencében és világszerte; a magyar reformátusság közös szervezetei és ügyei (pl. MRETZS; GK)
6. Az egyház szolgálata, igehirdetői, tanítói és nevelői szolgálata; sákramentumok; egyház és iskola
7. Az egyház kormányzása, igazgatása, képvisellete
8. Az egyház missziói és diakóniai szolgálata
9. Az egyház és az egyházközösség igazgatása, gazdálkodása
10. Az egyház és az egyházközösség intézményei
11. Az egyház és az egyházközösség tisztségviselői és alkalmazottai
12. A Magyarországi Református Egyház ökumenikus és nemzetközi kapcsolatai
13. Az egyház és a kulturális örökség
14. Egyház és állam
15. Kitekintés

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- *A Magyarországi Református Egyház törvényei*
- Kijelölt szakirodalom

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Fekete Károly: *A gyülekezetépítés szolgálatában*. Budapest, 2000.
- <http://reformatus.hu/egyseg/>
- <http://www.majus22.org/>
- <http://www.reformatus.hu/>
- Imre Lajos: *Ekléziasztika. Az egyház élete és szolgálata*. Budapest, 1941.
- Kádár Ferenc: *Egyház itt és most. Az ekléziasztika művelésének alapjai, eredményei és mai lehetőségei*. Sátoraljaújhely, 2006. (doktori értekezés, kézirat)
- Kozma Zsolt: *Ekléziasztika*. Kolozsvár, 2000.
- Stott, John: *Az élő gyülekezet*. Budapest, 2009.
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz 2004*. Budapest, 2004.

			HITVALLÁSISMERET I. HITVALLÁSISMERET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2.	30	2	2	Előadás	Vizsga
3.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

Á TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Heidelbergi Káté (HK) és a II. Helvét Hitvallás (HH) alapján bevezetés a bibliai és rendszeres teológiai gondolkodásba. Az egyház hivatalos hitvallási iratainak ismerete mellett a tantárgy célja a Szentírás magyarázása, tanítása kritikai vizsgálatának elsajátítása. Ezek mellett fontos cél még, hogy a hallgatók, leendő református értelmiségiként felekezeti identitástudatot alakítsanak ki.

Á TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hitvallások struktúráját követve a hallgatók betekintést nyernek a rendszeres teológia toposzaiba. A klasszikus reformátori tanítás mellett megismerkednek az egyház tanításának dogmatörténeti változásaival, a különböző dogmatikai vitákkal. A tantárgy többek között tárgyalja a hitvallás és dogma funkciójának kérdését, az egyháznak a teremtésről, megváltásról szóló tanítását, a Szentháromság, Krisztus és Szentlélek körül kialakult teológiai vitákat, az egyház mibenlétének kérdését, a sákramentumok értelmezése körül kialakult vitákat.

SZAKIRODALOM:

- *A Heidelbergi Káté – A Második Helvét Hitvallás.* Budapest, 1981
- Heinrich Bullinger: *A keresztyén vallás summája 1556.* Szentendre, 1997.
- Kálvin János: *A keresztyén vallás rendszere.* Pápa, 1909.
- Link, Christian: *A teremtés teológiája.* Nagykőrös, 2007.
- McGrath, Alister: *Bevezetés a keresztyén teológiába.* Budapest, 1995.
- Szűcs Ferenc: *Hitvallásismeret.* Budapest, 2007.
- Tavaszy Sándor: *Református keresztyén dogmatika.* Kolozsvár, 2006.
- Török István: *Dogmatika.* Kolozsvár, 2006.
- Ursinus, Z.: *Commentary on the Heidelberg Catechism.* Michigan, 1956.

			ÓSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN I. ÓSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3.	30	2	3	Előadás	Vizsga
4.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hitéleti szakok szakmai törzsanyagához tartozik a bibliai kortörténet és bevezetéstan, amely a Biblia, az egyes bibliai könyvek, ill. iratsoportok keletkezését, felépítését, összefüggéseit, történeti kontextusát ismerteti. Az ószövetségi könyvek két féléves előadása alapvetően a héber kánon sorrendjére épít. A könyvek ismertetésével párhuzamosan kortörténeti összefüggések megvilágítására is sor kerül. A hallgatók önálló munkával elkészítik az egyes bibliai könyvek rövid tartalmi kijegyzetelését.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák: a patriarchák kora, Mózes kora, honfoglalás, királyság kora, babiloni fogság, hazatérés a fogságból, Ezsdrás–Nehémiás kora, bölcsességirodalom, öt tekeres

Az első félév anyaga: 1-2-3-4-5Mózes, Józsué, Bírák, 1-2Sámuel, 1-2Királyok, Ézsaiás, Jeremiás, Ezékiel

A második félév anyaga: Hóseás, Jóel, Ámósz, Abdiás, Jónás, Mikeás, Náhúm, Habakuk, Zofóniás, Haggeus, Zakariás, Malakiás, Zsoltárok, Jób, Példabeszédek, Ruth, Énekek éneke, Prédikátor, Sirkalmak, Eszter, Dániel, Ezsdrás, Nehémiás, 1-2Kronikák

SZAKIRODALOM:

- Bright, John: *Izrael története*. Budapest, 1990.
- Burján Tamás–Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliai iránytű*. Budapest, 2010.
- Jagersma, H.: *Izrael története I*. Budapest, 1991.
- Karasszon István: *Izrael története. A kezdetektől a Zsidó háborúig*. Budapest, 1991.
- Karasszon István: *Izrael története. A kezdetektől Bar-Kochbáig*. Budapest, 2009.
- Karasszon István: *Ószövetségi ismeretek vallástanár szakos hallgatók számára*. Komárom, 2006.
- Nagy Antal Mihály: *Izrael története*. Sárospatak, 2007.
- Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliaismeretkézikönyv*. Budapest, 2008.; ²2016.
- Rózsa Huba: *Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe*. Budapest, 1986. (több kiadás)
- Rózsa Huba: *Mi a Biblia? Bevezetés a Biblia ismeretébe*. Budapest, 2010.
- Rózsa Huba: *Ószövetségi bevezető*. Budapest, ⁵2016.
- Rózsa Huba: *Óstörténet*. Budapest, 2008.
- Soggin, Alberto: *Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig*. Budapest, 1999.
- Szathmáry Sándor: *Bibliaismeret I. Ószövetség*. Budapest, 1993.
- Tóth Kálmán: *Ószövetségi bevezetéstán*. Budapest, 1991.
- Zsengellér József: *A kánon többszólamúsága. A Héber Biblia/Ószövetség szöveg- és kánon története*. Budapest, 2014.

			ÚJSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN I. ÚJSZÖVETSÉGI KORTÖRTÉNET ÉS BEVEZETÉSTAN II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3.	30	2	3	Előadás	Vizsga
4.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
				Gyakorlat	Minősített aláírás
				Labor	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hitéleti szakok szakmai törzsanyagához tartozik a bibliai kortörténet és bevezetéstán, amely a Biblia, az egyes bibliai könyvek, ill. iratcsoportok keletkezését, felépítését, összefüggéseit, történeti kontextusát ismerteti. Az újszövetségi könyvek két féléves előadása alapvetően az újszövetségi kánon sorrendjét követi. A hallgatók önálló munkával elkészítik az egyes bibliai könyvek rövid tartalmi kijegyzetelését.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tantárgy meghatározó témakörei röviden a következők:

Első félév: 1. Bibliaismereti, kortörténeti alapismeretek, alapfogalmak

2. Általános bevezetéstán (vázlatokban): kánontörténet, szövegtörténet és a szöveg vizsgálatának, kutatásának története, valamint nyelvtörténet

3. Az intertestamentális és az újszövetségi kor történeti jellemzése és az adott korok jellegzetességei:

4. Speciális bevezetéstán: Máté, Márk, Lukács, János evangéliuma, Apostolok Cselekedetei, Róma és 1-2Korinthus

Második félév: Galata, Efézus, Filippi, Kolossé, 1-2Thesszalonika, 1-2Timóteus, Titusz, Filemon, Zsidó levél, Jakab, 1-2Péter, 1-3János, Júdás, Jelenések

SZAKIRODALOM:

- Balla Péter: *Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története*. Budapest, 2005.
- Balla Péter: *Az újszövetségi iratok története. (Bevezetéstani alternatívák.)* Budapest, 2008.
- Budai Gergely–Herczeg Pál: *Az Újszövetség története*. Budapest, 1985.
- Burján Tamás–Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliai iránytű*. Budapest, 2010.
- Jagersma, H.: *Izrael története* Budapest, 1991.
- Pecsuk Ottó (szerk.): *Bibliaismeretkészítőkönyv*. Budapest, 2008.; ²2016.
- Schweizer, Eduard: *Teológiai bevezetés az Újszövetségbe*. Budapest, 2004.
- Tóth Kálmán–LenkeynéSemsey Klára: *Bibliai Atlasz*. Budapest, 1994.
- Varga Zsigmond: *Újszövetségi bevezetés*. Budapest, 2000.

			TEOLÓGIAI ETIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja abban áll, hogy a hallgatókat olyan ismeretek és készség elsajátítására vezesse el, amelyek által nem csak tisztában legyenek a keresztyén erkölcsi világrend értékeivel, adott érvényes normáival, hanem saját morális döntéseiben azokat alkalmazni is tudják. Tudjanak hivatkozni adott helyeken a teológiai etika sajátos, keresztyén, református hitismereti gyökereire, ugyanakkor ismerjék a kor legaktuálisabb etikai kihívásait.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az oktatás során a hallgatók az etika jelentésével, feladatával, a különböző filozófia etikai irányzatokkal és a teológiai etika sajátos tartalmával. Az általános és elvi rész mellett a hallgatók alkalmazott etikával is foglalkoznak, melynek struktúráját a Tízparancsolat adja, ehhez kapcsolódóan azonban tárgyalásra kerülnek többek között korunk médiaetikai, gazdaság- és környezetetikai, bio- és társadalometikai kérdései is.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bolyki János: <i>Újszövetségi etika</i>. Budapest, 1998. ▪ Bonhoeffer, Dietrich: <i>Etika</i>. Szentendre, 1999. ▪ Douma, Jochem: <i>A Tízparancsolat</i>. Budapest, 1994. ▪ Fazakas Sándor (szerk.): <i>A protestáns etika kézikönyve</i>. Budapest, 2017. ▪ Fekete László (szerk.): <i>Kortárs etika</i>. Budapest, 2004. ▪ Gaizler Gyula–Nyéki Kálmán: <i>Bioetika</i>. Budapest, 2003. ▪ Hankiss Elemér: <i>A Tízparancsolat ma</i>. Budapest, 2002. ▪ Hársing László: <i>Bevezetés az etikába</i>. Miskolc, 1999. ▪ Heller Ágnes: <i>Általános etika</i>. Budapest, 1994. ▪ Kodácsy-Simon Eszter: <i>Értelmes szívvel. Etikai témák az evangélikus oktatásban</i>. Budapest, 2016. ▪ Lochmann, Jan Milic: <i>A szabadság útjelzői</i>. Budapest, 1993. ▪ Szűcs Ferenc: <i>Teológiai etika</i>. Budapest, 1984. ▪ Török István: <i>Etika</i>. Amsterdam, 1988. ▪ Weber, Max: <i>A protestantizmus és a kapitalizmus szelleme</i>. Budapest, ²1995. 					

			FELEKEZETISMERET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5.	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az egyházi és világi szakon tanuló hallgatók hivatásuk végzése során sokféle felekezettel fognak találkozni, ezért fontos, hogy eligazodjanak a keresztyén felekezetek világában. Tudjanak különbséget tenni egyház és szekta között. Ismerjék fel az egyes szektákban rejlő veszélyeket. Ugyanakkor legyenek készek más történelmi egyházakkal történő együttműködésre, más felekezetek értékeinek tiszteletben tartására. Ápolják a reformátorok örökségét, csakúgy, mint az ökumenikus törekvéseket.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tantárgy keretében a hallgatók átfogó ismeretet kapnak a keresztyén felekezetek világáról. A zsidósággal kezdődően a keresztyénség keleti és nyugati ágának történelmi egyházait vesszük sorra, majd a „kisegyházak” és a szekták kerülnek a tematika szerint megvitatásra. Az egyes egyházak, bejegyzett vallásfelekezetek alapítóit, hitvallásait, egyházi szokásait, alapigazságait kísérik figyelemmel. Minden hallgató egy felekezetről vagy szektáról személyes tapasztalatot szerez, amelyet önállóan feldolgoz és megoszt a csoport többi tagjával.

Fontos, hogy az adott felekezetről szóló szakirodalmat, vagy az általuk kiadott könyveket és újságokat közösen átlapozzuk, az érdekesebb, jellegzetesebb fejezeteket együtt megbeszéljük.

SZAKIRODALOM:

- Bajusz Ferenc: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái. A keresztyén felekezetek I.* Budapest, 1980.
- Bajusz Ferenc: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái. A keresztyén felekezetek II. A protestantizmus elágazódásai az unitáriusoktól az Újapostoli gyülekezetekig.* Budapest, 1979.
- Bellingier, Gerhard J. : *Nagy valláskalauz. 670 vallás, egyház és kultusz, világnézeti-vallási mozgalom és társaság, valamint vallásfilozófiai iskola lexikona.* Budapest, 1993.
- Bütösi János: *Tévtanítások pergőtüzeiben. Néhány mai szekta és szektás mozgalom bemutatása önmeghatározásuk, valamint amerikai és hazai tapasztalatok alapján.* Budapest, 1994.
- Colijn, Jos: *Egyetemes egyháztörténet. Előadások az egyetemes keresztyén egyház történelmének körképéhez.* Sárospatak, 1996. (H.n., 2001.)
- Fekete Péter: *Az egyház és a szekta. Teológiai doktori értekezés (1967). [Az egyház kérdezi a szektát és a szekta kérdezi az egyházat].* Budapest, 1993.
- Chadwick, H. – Evans, G. R. (szerk.): *A keresztyén világ atlasza.* Budapest, 1993.
- Lugosi Ágnes – Lugosi Győző (szerk.): *Szekták – új vallási jelenségek. Tanulmányok, dokumentumok.* Budapest, 1998.
- Ökumenikus Tanulmányi Füzetek
- Ladányi Sándor–Papp Kornél–Tökéczki László (szerk.): *Egyháztörténet 2. Tankönyv és tanári kézikönyv 1711-től napjainkig.* Budapest, 1998.
- Tóth Kása István–Tökéczki László–Ladányi Sándor – Papp Kornél (szerk.): *Egyháztörténet 1. Tankönyv és tanári kézikönyv a kezdetektől 1711-ig.* Budapest, 1997.; 21999.

			VALLÁSLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5.	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy szerepe, hogy egyrészt rávilágítson a teológia és a pszichológia határterületeire és kapcsolódási pontjaira, másrészt felkészítse a hallgatókat a vallásos ember pszichológiai működésmódjára. A tantárgy célja továbbá, hogy segítse a hallgatókat a hivatásuk, szakmai kompetenciájuk kimunkálásában, megerősödésében, a hatékony és sikeres ön- és társismeretben.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- Valláslélektani bevezető
  - tárgya, helye a tudományok rendszerében
  - alapfogalmak
- Teológia és pszichológia.
  - Kompetenciahatárok, félreértések a két tudományterület között.
- A vallás és a személyiségfejlődés
  - Személyiség és hit
  - Fiatalok és felnőttek vallásossága
  - Istenképek a normális és a patológiás fejlődésben
  - Vallás szerepe a morális ítélőképesség fejlődésében
  - Lelkiség és a nemek
- Vallásosság és a mindennapi élet
  - Vallásos és spirituális egészség a pszichológia szemszögéből
  - Hit, önértékelés és jóközérzet összefüggése
  - Megtérés lélektana és hatása az életminőségre
  - Személyiség típusok és imaélet. Imádság és önismeret
  - A szeretet mint a keresztyénség alapmotívuma
  - Lelkiség és munka
  - Vallás szerepe a napi problémák leküzdésében, stressz és krízis
  - Vallási vezetők és munkatársaik (lelkészek, papok, vallástanárok, diakónusok stb.) hatása és szerepe az egyén vallásosságának fejlődésében
  - Dogmatikus gondolkodás és a vallásos érettség, kilépések lélektana
  - „Tabutémák” a valláslélektanban
- Pszichoterápia és vallásosság.
  - A vallásos neurózis
  - A vallás és a pszichológia szerepe a traumák gyógyításában.
- Társadalom, kultúra és valláslélektan
  - Vallásosság és identitás
  - Vallásos hit kulturális különbségei
  - Vallás hatása a szociális attitűdre